

Spis treści

Od autora	9
Podziękowania	10
1. Poznawanie natury krajobrazu	13
2. Krajobraz jako przedmiot badań różnych dyscyplin naukowych	16
2.1. Ewolucja podejść metodologicznych i definicji.	16
2.2. Rodzina nauk o krajobrazie	20
2.3. Pola badawcze	23
3. Krajobrazy naturalne i ich klasyfikacja	26
3.1. Pojęcie krajobrazu naturalnego	26
3.2. Typologiczna klasyfikacja krajobrazów naturalnych Polski.	27
3.3. Przegląd krajobrazów naturalnych Polski	31
4. Etapy i stopnie przekształcania krajobrazu przez człowieka	45
4.1. Rys historyczny antropogenicznych przekształceń krajobrazów naturalnych w toku rozwoju cywilizacji	45
4.2. Klasyfikacja i metody oceny stopnia antropogenicznego przekształcania krajobrazu	54
5. Style i standardy krajobrazowe	75
5.1. Pojęcie stylu krajobrazu	75
5.2. Przyrodnicze i historyczno-kulturowe uwarunkowania ewolucji stylów krajobrazu	78
5.3. Przegląd historycznych (zabytkowych) krajobrazów kulturowych	80
5.4. Regionalne style, tożsamość i różnorodność krajobrazów	99
5.5. Problemy unifikacji krajobrazu i dysonansu estetycznego	104
5.6. Standardy jakości krajobrazu	106
5.7. Czerwona Księga Krajobrazów Polski	112
6. Struktura i organizacja krajobrazu	116
6.1. Przyrodnicze jednostki przestrzenne i ich hierarchiczna organizacja	116
6.2. Geokompleksy i geosystemy	118

6.3. Fitokompleksy krajobrazowe i mikrokrajobrazy roślinne	121
6.4. Biogeocenozy, ekosystemy i fizjocenozy	123
6.5. Zintegrowane podejście do delimitacji przyrodniczych jednostek przestrzennych.	126
6.6. Fizjonomiczne jednostki przestrzenne	130
6.7. Jednostki przyrodniczo-krajobrazowe i typologiczna analiza ich zbioru .	146
6.8. Metryki i karty krajobrazowe	154
7. Funkcjonowanie systemów krajobrazowych	170
7.1. Wprowadzenie.	170
7.2. Migracja i akumulacja materii w systemach krajobrazowych.	171
7.3. Przemiany i przepływy energii w krajobrazie	179
7.4. Sukcesja ekologiczna i problemy sterowania jej przebiegiem.	185
7.5. Różnorodność biologiczna systemów krajobrazowych.	194
7.6. Ekotony i ich rola w funkcjonowaniu systemów krajobrazowych	205
7.7. Wyspy, korytarze i bariery ekologiczne	207
7.8. Różnorodność kulturowa systemów krajobrazowych	222
7.9. Funkcjonowanie antropogenicznych komponentów systemów krajobrazowych	229
8. Strefowo-pasmowo-węzłowy model struktury i funkcjonowania systemów krajobrazowych	238
8.1. Ogólna konstrukcja modelu	238
8.2. Metoda opracowania modelu	240
8.3. Przykłady modeli struktury i funkcjonowania regionalnych systemów krajobrazowych	242
9. Przekształcenia struktury pokrycia terenu	247
9.1. Badanie procesów przekształceń struktury pokrycia terenu	247
9.2. Stabilność i odporność systemów krajobrazowych.	262
9.3. Monitoring krajobrazowy	265
10. Krajobraz jako system relacyjny	270
10.1. Założenia metodologiczne i opis systemowego podejścia do krajobrazu	270
10.2. System relacyjny krajobrazów hydrogenicznych, na przykładzie Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego	274
11. Metody oceny wartości systemów krajobrazowych	279
11.1. Podstawowe założenia metodyczne	279
11.2. Waloryzacja według kryteriów wartości uniwersalnych	282
11.3. Waloryzacja według kryteriów przydatności terenu do pełnienia określonych funkcji	284
11.4. Waloryzacja według kryteriów predyspozycji (potencjałów) terenu . . .	286
11.5. Waloryzacja oparta na zintegrowanej analizie kilku kryteriów	290
11.6. Waloryzacje wielokryteriowe	292

12. Planowanie systemów krajobrazowych	295
12.1. Potrzeba planowania krajobrazu	295
12.2. Proces planowania i projektowania krajobrazu	300
12.3. Planowanie krajobrazowych systemów ekologicznych	303
12.4. Planowanie zagospodarowania przestrzennego harmonizującego przyrodę i gospodarkę	324
12.5. Kształtowanie kompozycji systemów krajobrazowych	328
13. Systemy informacji przestrzennej	335
13.1. Systemy geoinformacyjne jako narzędzie badań krajobrazowych i zarządzania przestrzenią	335
13.2. Charakter i źródła danych dla systemów geoinformacyjnych.	337
13.3. Właściwości danych przestrzennych	347
13.4. Tworzenie baz danych przestrzennych.	349
13.5. Analiza danych przestrzennych i podstawy modelowania	351
13.6. Zarządzanie systemami krajobrazowymi przez GIS – przykłady	353
14. Edukacja krajobrazowa	369
Literatura	380
Indeks rzeczowy	405